

ACC. N:R M. 14210:1-4.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *P. A. Svensson, Tjörnåsa*
Härad: *S. Asbo* Berättare: " " "
Socken: *Höjä* Berättarens yrke: *f. d. kontor o. folkskoll.*
Uppteckningsår: *1955* Född år *1871* i *Höjä*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Emigration. s. 1-4.

LNF 103.

ACC. N:R M. 14210:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Någon emigration från Tjörnarp känner jag inte till, men från min hemförsamling Höja känner jag till en mängd fall. Den emigration, jag är bekant med, tillhör närmast 1890-talet. Naturligtvis emigrerade människor till Amerika och ingen annastans. Det var inte någon särskild befolkningskategori, utan det var folk, tillhörande alla yrken och stånd, som emigrerade. Tidtals talade man ju också om Amerika-feber. I allmänhet var nog ekonomien mindre god hos dem, som reste till Amerika, och avsikten var naturligtvis att förtjäna pengar. Det var vanligen ungdomar, som foro i väg. Att hela familjer reste åstad, är för mig obekant, men jag minns, att två familjefäder begåvo sig i väg mot landet i väster och lämnade familjen här hemma. De ville försöka att där skapa sig en bättre utkomst. De stannade dock inte borta många år utan kommo snart igen till "kvinga o glytta".

Luf. 103
1.

Meningen med färden till Amerika var inte mer än en: att förtjäna pengar. Att värnplikten i något enstaka fall spelade en roll till emigrationen, torde vara säkert, men i allmänhet gjorde den det inte. Ofta nog drogos unga människor till landet i Västerby, ty där hade de släktingar eller syskon, och i de flesta fall hade de det bra där. Mig veterligen uppträdde aldrig agitatorer för att övertala människor till att emigrera, men jag minns, att de olika "Amerikalinjerna" hade agenter, och dessa voro flitiga annonsörer. Och var och en framhöll fördelen av att resa med de båtar, för vilka de voro agenter

ACC. NR M. 14210:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om inte mitt minne sviker mig, så behövdes inga förberedelser för att emigrera. Den, som skulle göra det, gick till prästen i den församling, i vilken han var kyrkoskriven och anhöll om utflyttningsbetyg ur riket, vanligen till Amerika. Han eller hon erhöll genast sitt betyg. Följande söndag kungjordes från predikstolen i församlingens kyrka, att A, B och C ha begärt utflyttning från församlingen till Amerika eller eventuellt annat land.

Nästan alltid hade flera personer sällskap. I allmänhet hade de emigrerande ingen annan hjälp än den, de fingo av agenten. Innan resan företogs, var det vanligen ett avskedsgille i det hem, till vilket den emigrerande hörde.

Vid ankomsten till det nya landet ville vederbörande helst ha sådant arbete, som han eller hon hade haft där hemma. Säkert är dock, att många av dem, som stannade i städerna och tillhörde det maskulina könet, gärna sysselsatte sig med byggnadsarbete. Många fingo emellertid plats hos farmarna och blevo jordbruksarbetare.

Åtminstone i början av Amerikavistelsen--någon annan emigration känner jag inte till-- skrevo vederbörande flitigt till föräldrar, anförvanter och vänner, men allt efter som tiden gick, blevo breven färre, även om kanske de gamla föräldrarna fingo sådana. Här tar jag mig friheten att nämna om ett fall: En småbrukare hade en son, som emigrerade till-- Främre Indien. Han skrev det första brevet efter det andra till sin far, som var änklings. men då ett tiotal år hade gått, blev det slut med breven. Men

2.

ACC. N:R M. 14210:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hur rasande denna småbrukaren--han hette Per Persson-- var på sin son, som "inte konne gida o skriva te hanom". Då frågade någon Per Persson: "Har du skrivit till Elof?" "Nä, inte ha ja de," svarade Per. "Har du aldrig skrivit till honom?" frågades åter. "Nä, de ha ja aldri", svarade åter Per. "Men hur kan du tänka, att Elof skall skriva till dig, då han hållit på därmed under tio år och aldrig fått ett ord från dig?" "De va märkelit", sade Per, "e de inte min påg, o ska han inte visa sin far så mycke aktning, ad han skriver te me." Därmed avslutade samtalet.

3.

Att de till Amerika avresta sände hem gåvor, är mig obekant, men då de efter några års bortovaro kommo hem för att hälsa på, hade de vanligtvis både många och värdefulla saker med sig hem till föräldrar och anhöriga. Icke sällan bestodo gåvorna av finare textilier. Mycket ofta reste vederbörande, sedan de varit hemma en tid, tillbaka till Amerika. På 1890-talet reste, så vitt jag vet, de emigrerande med de Amerikanska och Engelska bolagens stora ångare, men vid tiden för sekelskiftet reste många med -- jag vill minnas, att det var något danskt bolag, som ägde Amerika-ångbåtar. Folk reste till Köpenhamn och stego ombord där, och så gick färden över Göteborg, och resenärerna behövde på vägen till Amerika inte byta om någon gång utan kunde stanna ombord till dess fartyget var framme. De, som reste med Amerikanska eller Engelska ångare, reste först till Köpenhamn och stego där ombord på en båt, som förde dem till Hull eller någon annan stad på Englands väst-

ACC. N:R M. 14210:4.

kust. Därifrån reste de tvärs över England till Liverpool. Där
gingo de ombord på den båt, som förde dem till Amerika

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.